

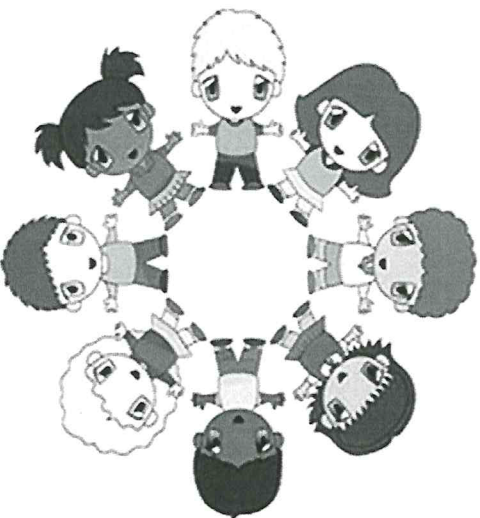
**Aurskog-Høland
kommune**

Muligheter, miljø og mangfold

Aursmoen barnehage

Årsplan 2023

Vi leker oss kloke

og er gode med andre og hverandre

Aursmoen

7/2-23

Ør Mørst-Mørst
Leder i SU

Lov om barnehager, kapittel 1. §1 Formål

Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og dannning som grunnlag for allsidig utvikling. Barnehagen skal bygge på grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon, slik som respekt for menneskeverdet og naturen, på åndsfrihet, nestekjærlighet, tilgivelse, likeverd og solidaritet, verdier som kommer til uttrykk i ulike religioner og livssyn og som er forankret i menneskerettighetene.

Barna skal få utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. De skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Barna skal utvikle grunnleggende kunnskaper og ferdigheter. De skal ha rett til medvirkning tilpasset alder og forutsetninger.

Barnehagen skal møte barna med tillit og respekt, og anerkjenne barndommens egenverdi. Den skal bidra til trivsel og glede i lek og læring, og være et utfordrende og trygt sted for fellesskap og vennskap. Barnehagen skal fremme demokrati og likestilling og motarbeide alle former for diskriminering.

Aune Halvén
Styrer

Innhold

Innledning.....	2
Kap. 1 Barnehagens verdigrunnlag.....	2
Kap. 2 Barnehagens formål og innhold	3
Kap. 3 Barns medvirkning	6
Kap. 4 Samarbeid mellom hjem og barnehage	6
Kap. 5 Overganger	7
Kap. 6 Barnehagen som lærende organisasjon.	7
Kap. 7 Satsingsområder 2023 (både økonomiplan og barnehagens satsningsområde)	8

Innledning

Alle barnehager skal i henhold til barnehageloven utarbeide en årsplan. I tillegg til denne planen utarbeides det planer for kortere og lengre tidsrom og for ulike barnegrupper etter behov.

Årsplanen er et arbeidsredskap for barnehagepersonalet og den dokumenterer barnehagens valg og begrunnelser. I tillegg gir planen informasjon om barnehagens pedagogiske arbeid til myndighetsnivåene, barnehagens samarbeidsparter, foreldre og andre interesserte.

Årsplanen viser hvordan barnehagen arbeider for å omsette rammeplanens formål og innhold og barnehageeierens lokale tilpasninger til pedagogisk praksis. Årsplanen viser hvordan barnehagen arbeider med omsorg, lek, danning og læring, og progresjonen tydeliggjøres. Det synliggjøres hvordan barns og foreldres medvirkning bringes inn i planleggingsarbeidet og hvordan barnehagen vurderer sitt pedagogiske arbeid. Det fremkommer også hvordan barnehagen arbeider med tilvenning av nye barn og ivaretar samarbeid og sammenheng med skolen.

Årsplanen er fastsatt av barnehagens samarbeidsutvalg.

Styrer har det daglige ansvaret i barnehagen, pedagogisk, personalmessig og administrativt. Pedagogiske ledere (barnehagelærere) har ansvar for å iverksette og lede det pedagogiske arbeidet, i tråd med godt faglig skjønn. Alle ansatte har et ansvar for å arbeide etter årsplanens målsettinger og for å bidra til at alle barn får et best mulig barnehagetilbud.

Kap. 1 Barnehagens verdiv grunnlag

I samarbeid med hjemmet skal barnehagen ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. Barnehagen skal ha en helhetlig tilnærming til barnas utvikling. Viktige verdier som skal synliggjøres i barnehagen er å møte barnets behov for omsorg, trygghet, tilhørighet og anerkjennelse, og sikre at barna får ta del i og medvirke i fellesskapet. Lek, omsorg, læring og danning skal ses i sammenheng (Kunnskapsdepartementet 2017).

Barnehagens verdiv grunnlag skal ses i sammenheng med kommunens visjon «Muligheter, miljø og mangfold», og kommunens verdier «åpenhet, tillit og samhandling». I følge Rammeplan for barnehager skal personalet fremme følgende begreper i arbeidet med barnehagens verdiv grunnlag:

- Barndommens egenverdi
- demokrati
- mangfold og gjensidig respekt
- likestilling og likeverd
- bærekraftig utvikling
- livsmestring og helse

I 2023 skal personalet jobbe med å konkretisere disse begrepene, gjøre oss kjent med hva de betyr i vår praktiske hverdag og sette dem i sammenheng med det daglige arbeidet i barnehagen. I denne prosessen skal vi videreføre arbeidet som det har vært fokus på de siste årene.

Personalet i Aursmoen barnehage skal:

- Følge barnas initiativ, og undre seg og utforske sammen med barna.
- Se på leken som barnas viktigste arena
- Bekrefte og sette ord på barnas følelser og opplevelser, og speile hvordan følelser påvirker samspillet med omgivelsene.
- Være tilgjengelige for barn i lek, og avpasser sin støtte og involvering etter behov.

Kap. 2 Barnehagens formål og innhold

Barnehagens innhold skal ivaretar barnas behov for omsorg. Omsorg er en forutsetning for trygghet og trivsel. Vi skal også fremme læring, danning, kommunikasjon og språk, samt fokusere på vennskap, lek og fellesskap. (Kunnskapsdepartementet 2017). Å utvikle språk er noe av det viktigste som skjer i et barns liv. Gjennom språket lærer vi å forstå oss selv og omgivelsene rundt oss, det hjelper oss til å reflektere og organisere tankene våre. Språk gir oss identitet, fellesskap med andre mennesker og tilhørighet i det samfunnet vi lever i. Alle barnehager i Aurskog Høland kommune kan benytte seg av språkpedagogen som er ansatt i Aursmoen barnehage. Språkpedagogen skal bidra til å sikre at alle barnehager i kommunen jobber systematisk med barn språkutvikling.

Rammeplan for barnehagen påpeker at leken skal ha en sentral plass i barnehagen, og lekes egenverdi skal anerkjennes (Kunnskapsdepartementet 2017). «I barnehagen skal barna oppleve et stimulerende miljø som støtter opp om deres lyst til å leke, utforske, lære og mestre. Barna skal få undersøke, oppdage og forstå sammenhenger, utvide perspektiver og få ny innsikt. Barna skal bruke hele kroppen og alle sanser i sine læringsprosesser» (Kunnskapsdepartementet 2017).

Vår praksis er:

- Å ha fokus på å skape gode, omsorgsfulle relasjoner mellom både barn og voksne. De ansatte er rollemodeller og arbeider med å fremme utviklingen av sosial kompetanse.
- Å møte barna med anerkjennelse og tillit og ivareta barndommens egenverdi. Alle handlinger og avgjørelser som berører barnet, skal ha barnets beste som grunnleggende hensyn.
- At alle barna i Aursmoen barnehage skal oppleve å bli sett og respektert for den de er. Barna skal få den hjelp og støtte de har behov for, og de skal få hjelp til å fremme sin egen identitet.
- Å legge opp til felles opplevelser gjennom bl.a. turer i nærmiljøet, felles prosjekter og lek, for å utvikle gode sosiale relasjoner og vennskap.
- At leken er den viktigste læringsarenaen for barn, og leken skal danne grunnlag for barnas utvikling, sosialisering, læring og danning. Leken fremmer fantasi, kreativitet, humor og glede og i leken bearbeider barn sine opplevelser og følelser.
- At det fysiske miljøet tilrettelegges slik at leken er på barnas premisser. Lekemiljøet tilpasses barnas behov, og er tilrettelagt for variert lek og aktivitet.
- At utemiljøet byr på utfordrende og variert utelek, hvor de kan oppleve glede og læring gjennom mestring.
- At personalet skaper et inkluderende leke og læringsmiljø både ute og inne, og personalet oppmunttrer, er støttespillere og inspirerende medlekere i leken til barna.
- At de ansatte er gode språkmodeller, er bevisste på å bruke språket aktivt og benevner det vi ser og gjør sammen med barna i hverdagen. De ansatte tilpasser språket til barnets alder og utviklingsnivå, som innebærer blant annet et større fokus på non-verbal kommunikasjon gjennom mimikk og kroppsspråk og ved bruk av ASK (Alternativ og Supplerende Kommunikasjon).
- Å jobbe systematisk med de 7 fagområdene i Rammeplanen, og bruke fagområdene i hverdagsaktiviteter, tema og planlagte aktiviteter, tilpasset barnas alder og modenhet.
- Å jobbe med Trygghets sirkelen som har som mål å fremme trygg tilknytning. Det er også et tilbud (COS-kurs) til foreldrene igjennom kommunen. Ved å styrke samspillet mellom foreldre og barn kan man forebygge utvikling av vansker og støtte hvert enkelt barns utvikling.
- Å tilpasse innholdet i barnehagen til barnas alder og modenhet for å sikre progresjon. Vi bruker *Alle med*, et observasjonsskjema som brukes som et verktøy for pedagogisk planlegging tilpasset enkeltbarn.

Samtale med barna om kunstneriske og kulturelle uttrykk.

Gi rom for, støtte og berike barnas bearbeiding.

Være lydhøre, anerkjenne og imøtekomme barns egen kultur.

Være lyttende og oppmerksomme på barns ulike kulturelle uttrykk.

Motivere til å uttrykke seg gjennom varierte uttryksformer.

Synliggjøre og skape estetiske dimensjoner.

Gi barna kjennskap til et mangfold av tradisjoner og kunst- og kulturuttrykk.

Bidra til at kulturelt mangfold blir en berikelse for hele barnegruppen.

Antall, rom og form

Bruke matematiske begreper i hverdagen.

Bruke bøker, spill, musikk, digitale verktøy, leker og utstyr til å inspireres til matematisk tenkning.

Styrke barnas nysgjerrighet.

Legge til rette for matematiske erfaringer i lek og hverdags situasjoner.

Stimulere og støtte barnas evne og utholdenhet i problemløsning.

Natur, miljø og teknologi

Legge til rette for naturoplevelser og bruke naturen som arena.

Gi barna tid og anledning til å stille spørsmål, reflektere og lage egne forklaringer.

Synliggjøre naturfenomener og reflektere over sammenhengene i naturen.

Utforske og eksperimentere med teknologi og naturfenomener.

Etikk, religion og filosofi

Formidle fortellinger og skape rom for tanker og erfaringer om religion, livssyn, etikk og eksistensielle temaer.

Utforske og undre seg sammen med barna.

Bidra til å utvikle barnas toleranse, interesse og respekt for ulikheter.

Gi barna kjennskap til og markere merkedager o.l. i den kristne kulturarven og andre religioner og livssyn som er representert i barnehagen.

Samtale med barna om religiøse og kulturelle uttrykk.

Identifisere verdikonflikter i hverdagen, reflektere over prioriteringer og holdninger og hvordan disse kommer til uttrykk i arbeidet med barna.

Nærmiljø og samfunn

Sørge for at barna erfarer at deres valg og handlinger virker på andre.

Introdusere barna for nærmiljøet.

Gi barna like muligheter - motvirke diskriminering.

Gi barna forståelse for at samfunnet er i endring.

Gjøre barna kjent med samisk kultur og levestett.

Gi barna kjennskap til betydningen av menneskerettighetene, spesielt barnekonvensjonen.

Fagområdene - Personalet skal:

Kropp, bevegelse, mat og helse

Være aktive og tilstedeværende.

Bidra til at barna kan tilegne seg gode vaner, holdninger og kunnskaper.

Gi barna tilgang til varierte og utfordrende bevegelsesmiljøer, sanseopplevelser og kroppslig lek ute og inne.

Bidra til at barna utvikler et bevisst forhold til retten til å bestemme over egen kropp.

Legge til rette for at måltider og matlagning bidrar til måltids glede, deltakelse, samtaler og fellesskapsfølelse.

Kjenne til og praktisere nasjonale føringer for helsefremmende arbeid med barn.

Kommunikasjon, språk og tekst

Skape et variert språkmiljø.

Synliggjøre et språklig og kulturelt mangfold.

Invitere til ulike typer samtaler.

Oppmuntre barna til å fabulere og leke med språk.

Støtte barnas lek med og utforsking av skriftspråket.

Bruke varierte formidlingsformer.

Inkludere alle barna i språksstimulerende aktiviteter.

Kap. 3 Barns medvirkning

I Aursmoen barnehage skal barna få jevnlig mulighet til å delta aktiv i planlegging og vurdering av barnehagens virksomhet, jf. Lov om barnehager, Rammeplanen og FNs barnekonvensjon. De ansatte i barnehagen er bevisst på barnas ulike behov og uttrykksformer, og tilrettelegger for medvirkning ut fra barnas alder, modenhet og individuelle behov. Noen barn vil ha behov for ASK, (Alternativ og Supplerende Kommunikasjon) for å kunne gi uttrykk for egne behov, ønsker og synspunkter. Dette skal vi legge til rette for ved å sikre at alle har kjennskap til ASK og at dette tas i bruk som en generell praksis på avdelingene.

Å jobbe med barns medvirkning handler ikke om å finne frem til bestemte metoder, men om hvordan vi som voksne tenker og ser på barn. Det er holdningene til de ansatte om at barnet er likeverdige individer, som leder frem til en medvirkningspraksis. De voksne skal organisere og tilrettelegge for læring og fellesskap ved å tilpasse planer, dagsrytme, gruppeinndeling og fysiske omgivelser til barnas behov.

Vi tar utgangspunkt i observasjoner og barnesamtaler, for å sikre at barna er med å påvirke sin egen hverdag. Vi bruker ulike møtearenaer for refleksjon, og å skape felles holdninger og forståelse for arbeidet med barns medvirkning.

Kap. 4 Samarbeid mellom hjem og barnehage

Foreldreråd og Samarbeidsutvalg er organer som skal ivareta foreldrenes fellesinteresser og i samarbeid med barnehagen skape et godt barnehagemiljø.

Alle barn fortjener en god start i livet. Aursmoen barnehage skal møte barna med tillit og respekt, og anerkjenne barndommens egenverdi.

Det tilbys to foreldresamtaler for ditt barn i løpet av barnehageåret, og det gjennomføres barnesamtaler med 5 – 6 åringene. Vi i Aursmoen barnehage ønsker daglig dialog med hjemmet for å ivareta barnets trivsel og styrke foreldresamarbeidet.

I Rammeplan for barnehagen står det at barnehagens mandat er å være en arena for en god barndom gjennom danning, omsorg, lek og læring.

Dette skjer i samarbeid og forståelse med hjemmet (Kunnskapsdepartementet 2017). Foreldresamarbeid skal både skje på individnivå, med foreldrene til hvert enkelt barn, og på gruppenivå, gjennom foreldrerådet og samarbeidsutvalget. På individnivå skal barnehagen legge til rette for at foreldrene og barnehagen jevnlig kan utveksle observasjoner og vurderinger knyttet til enkeltbarnets helse, trivsel, erfaringer, utvikling og læring. Foreldreråd og samarbeidsutvalg gir foreldrene mulighet til å ha kontakt med barnehagen på en aktiv måte, og gir mulighet til å ta opp viktige saker.

Kap. 5 Overganger

I Aursmoen barnehage jobber vi med å utvikle gode rutiner for oppstart for foreldre og barn. De siste årene har vi gjort en del endringer i forhold til tidligere praksis, og vi vil fortsette å forbedre disse rutinene i samarbeid med foresatte. Vi starter tilvenningen for nye barn så snart opptaket er klart og tilbyr besøk i barnehagen i månedene fra hovedopptak til oppstart. Pedagogene besøker de nye familiene hjemme for å bli kjent så tidlig som mulig. Vi har med en bok med bilder av barnets avdeling og de ansatte som skal jobbe der. I tillegg ønsker vi at foresatte skal være mye til stede og aktive i de første dagene/ukene etter oppstart og anbefaler at barna har kortere dager om det er anledning til dette. Vi skal i 2023 jobbe mer med hvordan vi tilpasser og videreutvikler dette arbeidet. Mer info om tilvenning og oppstart finnes på barnehagens hjemmeside.

Internt i barnehagen er det også overganger. Å bytte avdeling er en milepæl for både barn og foresatte. For å gjøre denne overgangen så smidig som mulig, starter vi med å gå på besøk på de nye avdelingene i god tid før avdelingsbytte. Når barna besøker nye avdelinger, er det alltid en kjent voksen som følger barna over på ny avdeling.

Aurskog-Høland kommune har en felles plan for overgangen fra barnehage til skole. Denne beskriver både arbeidet som gjøres i barnehagen siste år før skolestart, og hvilke rutiner og møtepunkter vi har i løpet av det siste året for å gjøre barna mest mulig forberedt til overgangen som kommer. Vi har et mål om å gjøre foresatte delaktige og involverte i overgangen og kommunikasjonen vedrørende eget barn i denne perioden. Det er et mål at foresatte skal ta del i dette, for å sikre at det blir en god start på samarbeidet mellom skole og hjem. Planen for overganger finnes på kommunens hjemmeside: <https://www.aurskog-holand.kommune.no/innhold/Barn-skole-og-familie/samarbeid-mellom-tjenester/overgangsordninger/>.

Kap. 6 Barnehagen som lærende organisasjon.

“Barnehagen skal være en lærende virksomhet som skal planlegges og vurderes. Barn og foreldre har rett til medvirkning i disse prosessene. Målet med barnehagen som pedagogisk virksomhet, er å gi barna er tilrettelagt tilbud i tråd med barnehageloven og rammeplanen. For å oppnå dette skal barnehagen være en lærende organisasjon, og det pedagogiske arbeidet skal være begrunnet i barnehageloven og rammeplanen.”(Rammeplanen s.37).

- Planlegging av det pedagogiske innholdet i barnehagen skal sikre langsiktig tenkning i det pedagogiske arbeidet hos personalet. Planene skal føre til progresjon for enkeltbarn og for barnegruppa, og er grunnlaget for refleksjon og utvikling av barnehagens innhold.
- I Aursmoen barnehage reflekterer de ansatte over egen praksis og erfaringer i hverdagsituasjoner ved å bruke praksisfortellinger og bilder. Refleksjon over egen praksis sikrer god faglig læring blant de ansatte og bidrar til utvikling av barnehagen.

- Det er fem planleggingsdager i løpet av et barnehageår, og alle pedagoger har minst fire timer plantid i uken. I tillegg er det ledermøter, avdelingsmøter, og personalmøter som brukes til planlegging, vurdering og endring av praksis.
- Periodeplaner utarbeides og sendes til foreldrene. Barna er med på planlegging, gjennomføring og evaluering av ulike aktiviteter og opplegg. Barna blir lyttet til når det utarbeides periodeplaner på hver avdeling, og i den daglige aktiviteten.
- I barnehagen vår dokumenterer vi arbeidet vårt og aktiviteter gjennom månedsbrev, synliggjør barnas produkter og prosessen gjennom bilder. Vi bruker dokumentasjonsverktøyene "Alle med" og TRAS.
- Personalgruppa jobber med årsplanen jevnlig gjennom året (i alt pedagogisk arbeid). Når ny årsplan blir utarbeidet blir den fastsatt i barnehagens samarbeidsutvalg.
- Foreldrene har ulike fora der de kan påvirke barnas hverdag, ved for eksempel foreldreråd, SU, foreldresamtaler, foreldremøter, komme med tilbakemeldinger på periodeplaner, og i samtaler i hverdagen.

Kap. 7 Satsingsområder 2023 (barnehagens satsningsområde og kommunens økonomiplan)

Inkluderende barnehagemiljø: Barna i Aursmoen barnehage skal ha et trygt og inkluderende barnehagemiljø, og de ansatte skal møte barna med tillit og anerkjennelse, og bidra til trivsel og glede i lek og læring. Vi jobber kontinuerlig og systematisk med å fremme et trygt og inkluderende barnehagemiljø for alle barn. Vi oppdager, undersøker og forebygger alle former for mobbing og krenkelser. Vi stopper mobbing og krenkelser, og følger opp med tiltak helt til barnet opplever at det er i et trygt og inkluderende miljø.

Personalet i Aursmoen barnehage skal:

- Forebygge mobbing og krenkelser ved å være en aktiv og tydelig rollemodell.
- Observere og delta aktivt i lek, for å oppdage uheldige samspillsmønstre og for å skape et inkluderende barnehagemiljø.
- Sammen med barna være nysgjerrig på mangfoldet, lære barna å tenke kritisk og akseptere ulike meninger.
- Lære barna gode samspill og lekestrategier for å delta i lek.
- Handle raskt og riktig når et barn ikke har et trygt og godt barnehagemiljø.

Språkmiljø: I Aursmoen barnehage har vi et mangfold av ulike språk, og de ansatte skal legge til rette for at alle barn får brukt sine morsmål. Vi som jobber i barnehagen skal være bevisst det språklige mangfoldet som finnes i barngruppen og vi skal jobbe målrettet med språkmiljøet slik at barna møter et rikt og inkluderende språkmiljø.

Personalet i Aursmoen barnehage skal:

- Være bevisst på å bruke språket aktivt og benevne det vi ser og gjør sammen med barna i hverdagen.
- Tilpasse språket til barnets alder og utviklingsnivå.
- Bruke ASK (Alternativ og Supplerende Kommunikasjon) som støtte til verbalspråket.
- Synge sanger, leser bøker, rim og regler, fører dagtavle for daglige gjøremål, bruker digitale verktøy og benytte «språkproser» tilknyttet ulike temaer.
- Dele barna i mindre lekegrupper, hvor voksne er tett på og gir språklig støtte og språkstimulering i leken.
- Bruke språkpedagogen i veiledning og utvikling av språkmiljøet i barnehagen.

DigOppvekst: Digitale verktøy skal brukes i det pedagogiske arbeidet, for å støtte opp om barns læreprosesser og gå inn i arbeidet med å gi barna et rikt og allsidig læringsmiljø (Kunnskapsdepartementet 2017). Barnehagene og skolene i Aurskog-Høland kommune har utarbeidet en plan som skal vise hvordan man kan bruke digitalt verktøy i arbeid med de ulike fagene. Planen skal sikre at alle som går i de kommunale barnehager skal ha det samme tilbudet og få de samme erfaringene med digitale verktøy, uavhengig av hvilken barnehage barna går i. Planen viser progresjon i forhold til hva barna 0-3 og 3-5/6 år skal ha erfart i løpet av barnehagetiden.

Personalet i Aursmoen barnehage skal:

- Bruke planen aktivt, og se arbeidet med digitale verktøy i sammenheng med inkluderende barnehagemiljø og språkmiljø.
- Være aktive sammen med barna og legge til rette for at barn utforsker, leker, lærer og skaper noe gjennom digitale uttrykksformer.
- Være utforskende og kreative når de bruker digitale verktøy sammen med barna.

Trafikksikker barnehage: "Gjennom arbeid med nærmiljø og samfunn skal barnehagen bidra til at barna utforsker ulike landskap, blir kjent med steder og institusjoner i nærmiljøet og lærer å orientere seg og ferdes trygt" (Kunnskapsdepartementet 2017, s. 56). For å ivareta barns sikkerhet ved barnehagens parkeringsplass og port har vi følgende rutiner: rygge inn for å få bedre oversikt, parkering med god avstand til portene, sakte fart i området rundt

barnehagen, ingen stopp eller parkering ved gjerde/ port, og alltid lukke porten etter seg. I tillegg oppfordrer vi foreldre til å sikre barna riktig på vei til og fra barnehagen. Trygg trafiks anbefaling er at barn opp til minst 4 år skal sitte i bakovervendt bilstol for å redusere alvorlig skade på hode og nakke.

Personalet i Aursmoen barnehage skal:

- Kjenne godt til rutineene for når vi går på tur. Rutineene ivaretar barnas sikkerhet og lærer barna hvordan vi ferdes trygt i trafikken.
- Bruke refleksvester på barna, med barnehagens navn og telefonnummer. , det går alltid en voksen foran og en bakerst i turfølget, barna må leie enten et annet barn eller en voksen. Som alternativ har vi et tau med hemper som barna kan holde i.
- Snakke om, og gjennomføre sikker adferd i trafikken og betydningen av trafiksiktil langs veien.
- Telle barna jevnlig på tur, og fordele ansvar mellom hverandre.
- Informerer foreldrene på foreldremøte en gang i året om barnehagens rutiner, og Trygg trafikk sine anbefalinger om barn i trafikken.

Kommunale satsningsområder 2023:

Økonomiplanen for 2023 har følgende satsningsområder og mål for sektor oppvekst og utdanning. Disse er felles for alle virksomhetene i sektoren. I tabellen under brytes målene ned i tiltak for Aursmoen barnehage.			
FN's bærekraftsmål 3: God helse og livskvalitet			
Satsningsområde: Leve selvstendig og godt hele livet			
Hovedmål: Unge i Aurskog -Høland kommune gjennomfører videregående opplæring			
Delmål: Barn og unge skal ha progresjon i sin faglige og sosiale læring.			
Delmål: Enheter og virksomheter samarbeider om barnets utvikling gjennom felles pedagogisk praksis			
Indikator: Faste møter knyttet til kvalitet i overgang mellom grunnskole og videregående. Læringsresultater ligger på nasjonalt nivå. Økt trivsel og mindre mobbing vises i elevundersøkelsen for 7. og 10. trinn.			
Indikator: Faste møter tre ganger i året mellom skole, barnehage, SFO, PPT, skolehelsetjenesten og andre aktuelle instanser. (I 2023 vil dette være knyttet til utarbeidelse av oppvekststrategien). Styrke fagressursen knyttet til pedagogisk utvikling på tvers av barnehage og skole.			
Hva	Hvordan	Hvem	RAPPORTERING – VURDERING
Utvikle barns leke og læringsmiljø	Legge til rette for variert og inspirerende lekemiljø der barna kan	Alle ansatte	

Nettverk for overgang barnehage – skole/SFO	utvikle god sosial kompetanse og bruke språket aktivt. Erfaringsdeling på tvers av barnehage og skole/sfo. Samarbeid om barnets utvikling	Ped.leder og spesialpedagog	
Matte på tvers Skolestartertreff	Skole og barnehage møtes to ganger i året. Skolestarterne i Aurskog møtes ytterligere 3 ganger.		
Psykososialt barnehagemiljø Forhindre utenforskap	Tema på SU-møte og foreldremøte for å inkludere foreldrene i arbeidet med et godt psykososialt barnehagemiljø og for å forhindre utenforskap. Revidere og implementere handlingsplan for psykososialt barnehagemiljø i personalgruppa.	Virksomhetsleder og ped.ledere	
FN's bærekraftsmål 4: God utdanning Satsningsområde: Tidlig innsats og forebygging av utenforskap. Hovedmål: I vår kommune jobber alle sammen om og med barnet og den unge Delmål: Styrke det metodiske fokuset på en trygg oppvekst og betydningen av tidlig innsats (det utarbeides en oppvekststrategi som behandles politisk innen utgangen av 2023). Delmål: Systematisk samhandling og samarbeid på tvers av tjenester i og utenfor kommunen. Indikator: Ny oppvekststrategi vedtatt politisk innen utgangen av 2023.			

Indikator: Aurskog-Høland-modellen utviklet med flere nivåer. Etablert tverrfaglig «laget rundt barnet» i hver barnehage og skole («laget» skal jobbe forebyggende og direkte med barnet/den unge).

Hva	Hvordan	Hvem	RAPPORTERING – VURDERING
Nettverk for barnehage og helsestasjon	Helsesykepleier, fysioterapeut, PPT, språkpedagog og spesialpedagog møtes 3 ganger i året for å få kjennskap til hverandres tjenester, og forventningsavklaringer til de ulike rollene.	Språkpedagog og spesialpedagog	
Aurskog-Høland-modellen	Vi bruker Aurskog-Høland-modellen i arbeidet med barn.	Styrer, pedagogisk leder, spesialpedagog, språkpedagog og foreldre.	
COS	Alle kommunale barnehager har fått kjennskap til COS. Dette arbeidet vedlikeholdes ved at alle nye ansatte (langtidsvikarer og faste ansatte) får en innføring. En gang i året er COS tema på et personalmøte.	Spesialpedagog og alle ansatte	
FN's bærekraftsmål 11: Bærekraftige byer og lokalsamfunn Satsningsområde: Levende og vitale tettsteder med et mangfoldig næringsliv Hovedmål: Barnehagens og skolens lokaler er tilgjengelig og brukes aktivt av lokalsamfunnet. Delmål: Frivillige lag, foreninger, foresatte og andre bruker lokalene utover ordinær åpningstid. Indikator: Opprustning av uteområdet til skoler og barnehager. Indikator: Idebanken er utarbeidet og tatt i bruk innen august 2023 (Det utarbeides en idebank til innhold i tema bærekraftig utvikling i barnehage og skole sammen med miljørådgiver).			
Hva	Hvordan	Hvem	RAPPORTERING – VURDERING
Holde barnehagens uteområde pent og i god stand	Rydde, rake, vaske og holde ved like.		

Nye oppbevaringskasser for å ivareta barnehagens utstyr	Dugnad	Alle i samarbeid med foresatte og eiendomsavdelingen	
Sambruk med lag og foreninger om barnehagens lavvo og grillhytte	Kjennskap til sambruk gjennom skolen og frivillige lag og foreninger	Alle ansatte og foresatte	
FN's bærekraftsmål 13: Stoppe klimaendringene Satsningsområde: Grønt først Hovedmål: Barn og unge skal utvikle kompetanse som gjør dem i stand til å ta ansvarlige valg, og handle etisk og miljøbevisst. Delmål: Skoler og barnehager skal ha systematisk opplæring i bærekraftig utvikling i hverdagen, og globalt perspektiv. (Det utarbeides en idebank til innhold tema bærekraftig utvikling i barnehage og skole sammen med miljørådgiver). Indikator: Idebanken er utarbeidet og tatt i bruk innen august 2023 (Det utarbeides en idebank til innhold i tema bærekraftig utvikling i barnehage og skole sammen med miljørådgiver).			
Hva	Hvordan	Hvem	RAPPORTERING – VURDERING
Bruke IST og epost til å sende ut informasjon.	Alle ansatte bruker digitale verktøy	Alle ansatte og foresatte	
Bestille større kvantum av vareleveringer for å redusere antall leveringer til barnehagen i løpet av året.	Samarbeide om bestillinger. Planlegge bestillinger godt.	Alle ansatte	
Redusere CO ₂ -utslipp	Klidesortere pr avdeling Gjenbruke glass, metall etc. til formingsaktiviteter	Alle ansatte	
FN's bærekraftsmål 17: Samarbeid for å nå målene Satsningsområde: Et begestret fellesskap Hovedmål: Barn, unge og familier skal sikres muligheten til et fullverdig liv ved aktiv involvering og ansvar for egen utvikling. Delmål: Forsknings- og erfaringsbaserte metoder benyttes for å avdekke ressurser og sikre aktiv deltagelse i nettverket. (Opplæring i, og bruk av, nettverk som metode i hele sektoren. Gjennomgang og kvalitetssikring av universelle forebyggende tiltak). Delmål: Invitere til samskaping i utvikling av tjenesten. (Systematiske samarbeidsarenaer for barn, unge og foreldre i alle tjenestene i sektoren) Indikatorer: Opplæring i nettverk som metode prioriteres i kompetanseplanen. Indikatorer: Barnevernet rekrutterer 5 erfaringskonsulenter.			

Gjennomføre brukerundersøkelser. Plan for overgang barnehage SFO/skole er revidert sammen med barn/foreldre.			
Hva	Hvordan	Hvem	Rapportering - vurdering
Brukerundersøkelse for foreldre	Gjennomføres november 2023	Daglig leder	
Foreldre- involvering	Foreldresamtaler minimum 1 gang per år. Det tilbys minimum 2 ganger i året. Foreldremøter 2 gang i året. Samarbeidsutvalget møtes ca. 5 ganger i året.	Pedagogisk leder Daglig leder og Pedagogisk leder	
Sosiale arrangementer i barnehage	Barn, foreldre og besteforeldre inviteres ulike sosiale arrangementer i løpet av året: Sommerfest Luciafeiring Påskelaffe FORUT-basar	Alle ansatte	